

vatbanerne overbebyrdes med Arbejde og lønnes med en ussel Løn. I forskellige Overenskomster mellem Selskaber og Arbejdsgivere eller mellem Kommuner og Arbejdsgivere er det nu til Dags ikke ualmindeligt at finde indsat Bestemmelser om, at Arbejdsgiveren er forpligtet til at betale den i Faget gældende Løn for det paagældende Arbejdes Udførelse. Staten kunde sikkert meget vel stille lignende Betingelser, naar den giver Koncessioner til Drift af Jernbaner. Den Omstændighed, at Staten giver Koncessioner paa Drift af Jernbaner, indeholder overfor Befolkningen en Slags anbefaling for disse Baner, men Koncessionerne gives, uden at Staten bekymrer sig om, hvorvidt Betjeningen af Banerne besørjes af tilstrækkeligt Mandskab, om, hvorvidt Funktionærerne have en Sulteløn, eller om, hvorvidt den Tjeneste, de udføre, nærmest ligner en Slavetjeneste og ikke fri Arbejders Tjeneste. Dette Forhold synes jeg, man bør forandre ved at gennemføre det lille Ændringsforslag, som mine Partifæller her have stillet.

Det ærede Medlem for Københavns 6te Valgkreds (Hammerich) siger i sin Betænkning, at „mange smaa lokale Baner, som man knap ventede vilde kunne bære Driften, ikke blot klare den, men naa op til at give en pæn Rente af 2, 3, 4, ja endnu højere pCt“. Dette er naturligvis rigtigt, men det vilde være hensynsfuldt, om man vilde undersøge, paa hvilken Maade det lykkes de smaa, lokale Baner at naa dette pæne Resultat. Thi glæde sig over, at Banerne give et pænt Renteudbytte, samtidig med, at de give deres Funktionærer en Sulteløn, synes jeg ikke, man ret vel kan, naar man er human. Det er nemlig sikkert, at en ikke uvæsentlig Grund til den gode Forrentning er den Lønning, som de private Baner give deres Funktionærer, idet de kun give omtrent Halvdelen af den i Faget gældende Løn, d. v. s. lidt over Halvdelen af det, der betales Tjenestemænd ved Statsbanerne. Naar det sker, forstaar man, at de private Baner kunne klare sig og give en pæn Rente. Men det skulde dog ikke være Formaalet med vor Banedrift at skaffe Udbytte til Aktionærerne paa den Maade, at Funktionærerne faa Sulteløn.

Regeringen har antydet, hvad den anser for en passende Lønning for Tjenestemændene, i det Forslag om Lønninger for Staten Tjenestemænd — ogsaa Statsbanefunktionærer —, som for Øjeblikket er til Behandling i et Udvalg. Efter dette For-

slag ser man, at det er betydelig bedre Lønninger, Staten anser for passende, end dem, den tolererer hos de private Baner. Lad mig nævne et Par Eksempler. For Konduktører foreslaas en Begyndelsesløn af 1,080—1,290 Kr. efter Byens Størrelse, stigende til 1,560—1,770 Kr. Ved de private Baner paa Bornholm, Kolding—Egtved-Banen, Holbæk—Nykøbing, Hillerød—Frederiksværk er man imidlertid betydelig lavere nede, nemlig paa 800—960 Kr. og 900—1,100 Kr. Det vil altsaa sige, at Lønningerne ved de private Baner, jeg har nævnt, ere betydelig lavere end det, Staten anser for passende ifølge Forslaget om Tjenestemænd. Det samme gælder en Række andre Funktionærer, f. Eks. Baneformænd. Efter Statens Forslag lønnes Baneformænd af anden Grad med 1,200 à 1,410 Kr. efter Byens Størrelse, medens man har private Baner, hvor disse Folks Lønning er 600—800 Kr. eller 720—920 Kr. Det højeste, jeg har fundet, er 960 à 1,200 Kr. Her ere vi altsaa naaede ned til Halvdelen eller deromkring af, hvad Staten mener er passende for Baneformænd. Dette er kun et Par Eksempler, jeg har nævnt, og de støtte sig paa det Forslag, der er forelagt af Regeringen. Men ogsaa, hvis man sammenligner Privatbanernes Lønninger med de nuværende Lønninger ved Statsbanerne, ere de førstnævnte urimelig lave. Statsbanerne betale f. Eks. i Løn 61 Øre pr. rejsende gennemsnitlig, meden Forholdet for 6 Privatbaner, som jeg har undersøgt, bliver, at de kun betale mellem 17 og 33 Øre pr. rejsende, det er altsaa langt under Halvdelen.

Men det er ikke blot Lønnen, der er lav, ogsaa Arbejdstiden er altfor lang. Adskillige Steder overanstrenges Funktionærerne, fordi der haves for lidt Mandskab, saa at der maa paalægges de enkelte et for betydeligt Arbejde. Naar man fordeler Arbejdet paa samtlige Funktionærer, viser det sig, at der pr. Funktionær præsteres 1,074 Togkilometer ved Statsbanerne, men ved de 6 Privatbaner, jeg har undersøgt, præsteres der mellem 1,732 og 2,832 Togkilometer pr. Funktionær. Ved Statsbanerne besørjes der pr. Funktionær 1802 rejsende, ved de private Baner mellem 3,327 og 5,872. Jeg skal indskrænke mig til disse Oplysninger, men jeg har et meget righoldigt og vægtigt Materiale, der viser og fuldt ud belyser, i hvor høj Grad der tiltrænges en Forbedring af Privatbanefunktionærernes Kaar, og i hvor høj Grad det vil være betimeligt og nødvendigt at gennemføre et Forslag som det, jeg